

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

„PINCZÉREK LAPJA“

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávéházi segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

Az első magyar orsz. pinczemesterek és pinczemunkások egylete, a „budapesti kávéház segéd egylet“, a „Szamár Németi pinczér-egylet“, a „Székesfejérvári pinczér-egylet“, a „Szombathelyi pinczér betegsegélyző-egylet“, a „Győri pinczér-egylet“, a „Révkomáromi vendéglősök és kávéosok partársulata“, az „Aradi pinczér-egylet“-nek, a „Szabadkai pinczér-egylet“-nek, az „Aradi vendéglősök és kávéosok-egyesület“-ének, az „újvidéki szállodások,- vendéglősök és kávéosok ipartársulat“-ának, a „Miskolci pinczér-egylet“-nek, a „Kassai vendéglősök,- kávéosok,- korcsmárosok- és pinczerek-egylet“-ének és a „Székesfejéri vendéglősök,- kávéosok és italmérők ipartársulat“-ának és az „újpesti szállodások,- vendéglősök és korcsmárosok ipartársulat“-ának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre	6.—	Félévre	3.—
Háromnegyed évre	4.50	Evnegyedre	1.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kerület, Akácza-utca 7-ik szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Előfizetőinkhez!

Ezzel a számunkkal lapunk III-ik, július-szeptemberi negyede lejárt. Ezzel az alkalommal felkérjük tehát olvasóinkat, hogy előfizetéseiket a jövő, október-dezemberi negyedre mielőbb elküldeni sziveskedjenek.

A hátralékosokat szintén kérjük tartozásaik beküldésére, mert valamint mi híven teljesítjük kötelezettségeinket, azoképpen ezt másoktól is elvárhatjuk.

„Vendéglősök Lapja“

kiadóhivatala.

A borértékesítő-szövetkezetek.

A vendéglősök IV-ik kongresszusa foglalkozott a bortermelőknél azzal a mozgalomával, amely borértékesítő-szövetkezetek létesítésére irányul.

Ebben a kérdésben ismeretes a mi lapunk állásfoglalása.

Mi azt vallottuk és valljuk ma is, hogy az uzsorával dolgozó borhamisító kereskedők csak iparunk anyagi és erkölcsi megrontói voltak, azért a borértékesítő-szövetkezetek mozgalmat támogatunk kell; mert ezekből, egyéb előnyök mellett, tiszta, jól kezelt bort s uzsora nélküli hitelt is kaphatnak a vendéglősök.

Ismeretes, hogy a hamisításokkal kompromittált borkereskedők néhány megvásárlója mily féktelen támadást intézett lapunk és szerkesztőnk személye ellen.

Mi megirtuk, hogy a ki haragszik, annak nincs igaza.

Ezt az állításunkat teljesen igazolta a kongresszus.

Ugyanis *Schleifler* Lajosnak a borértékesítő-szövetkezetekre vonatkozó előterjesztése után dr. *Solti* Ödön, a budapesti ipartársulat ügyésze, felolvasta *Darányi* földművelési miniszter leiratát, a mely így hangzik:

„Folyó évi augusztus hó 4-én

kelt felterjesztésére értesitem a t. Elnök urat, hogy a hazai vendéglősök által f. évi augusztus 29-én Nagyváradon tartandó kongresszusra *Kosinszky* Viktor, vinczellériskolai igazgatót küldtem ki.

Habár nem vagyok tájékozva az iránt, hogy az említett kongresszus milyen szempontból fog a pincze-szövetkezetek kérdésével foglalkozni, esetleges félreértések kiküldése végett megkívánom jegyezni, hogy *téves uton haladnak azok, akik a pincze-szövetkezetek létesítésére irányuló mozgalmat úgy fogják fel, mintha az akár a realis borkereskedők, akár a tisztességes vendéglősök ellen irányulna.*

Ellenkezőleg, a *pincze-szövetkezetek létesítése* — nézetem szerint — *a vendéglősökre nézve kétséghívül csak előnyös lehet, mert ezáltal olyan beszerzési források fognak számunkra megnyitni, ahonnan okszerűen kezelt, egyenlő minőségű nagyobb borkészleteket megnyugvással szerezhethet be, s ennek az előnye a vendéglősökre nézve is kétségbevonhatatlan, azzal a jelenlegi állapottal szemben, amely miatt az utóbbi időben épen maguk a vendéglősök panaszkodtak, hogy a bort kis mennyiségekben a sok kistermelőtől külön-külön kell beszerezniök és esetleg saját megnyugtatók végett, külön-külön kell végyelemzetniök.*

Budapest 1899. augusztus 17-én.

Darányi s. k.“

A miniszter tehát ugyanazt mondja, a mit mi mondtunk és bizonyítottunk; a kongresszus mégis köszönetet mondott

Gundel János indítványára ugyanazért az állításért, a melyért lapunkat a vendéglősipar érdekeinek árulóivá akarta czégyérezni néhány éhenkórász s a melyért szerkesztőnk ellen a legqualifikálatlanabb támadást kockáztatták meg azok a számbavehetetlen elődsiek.

Az igazság egyformán igazság úgy egy miniszter, mint egy napszamos ajkain.

A mi nem igaz, ha egy közönséges polgártól halljuk, nem válik igazsággá akkor sem, ha azt egy miniszter hangoztatja.

A mikor tehát a kongresszus megköszönni való megnyugtatót talált a miniszter leiratában, lapunknak adott igazut, a mi szerkesztőnkét rehabilitálta a méltatlan támadások s az undorító rágalmak ellen.

A mikor ezt egyszerűen konstatáljuk, kijelentjük azt is, hogy az elnöki tekintély nem azt követeli meg, hogy az ellenvélemények elnémíttassanak, hanem azt, hogy azok szabadon megnyilatkozhassanak s higgadtan megvitassanak, azzal a szándékkal, hogy győzzön a jobb.

A talpnyalók olyan barátok, a kikre áll ez a közmondás: „Szabadítson meg az Isten a jó barátoktól, ellenségeimtől majd csak megvédek magam.“

Többet használ az ügynek egy nyílt, szókimondó ellenzék, mint egy nem gondolkodó mamaluktömeg.

Mi sem a magunk meggyőződését el nem titkoljuk, sem a másokét el nem nyomjuk; tért engedünk s engedünk lapunkban bárminő ellenvéleménynek is, mert csak így deríthető ki az igazság, így állapítható meg törekvéseink helyes utja.

A midőn tehát elégtétellel vesszük tudomásul a kongresszusnak *Darányi* miniszternek nyilvánított köszönetét, mint olyant, a mely az álláspontunk bizonyítéka, még csak azt jegyezzük meg, hogy az elvek harcában az a szellem fegyvereinek van jogosultsága.

A ki ide bunkókkal jön, az csinálhat zavart, dühöngést, de meg nem nyugtatja a szíveket és az elméket, a melyeken csak az igazság uralkodik, az az igazság, a mely egyformán igazság, akár a „Vendéglősök Lapja“, akár *Darányi* miniszter hangoztatja.

Abban a reményben, hogy a IV-ik kongresszus után a vendéglősök intéző-kö-

reiben ez a felfogás szilárdul meg, üdvözüljük a munkáját végző kongresszust azzal a hő kívánsággal, hogy működése évről-évre sikeresebb legyen; mert a siker a kölcsönös megértésen, embertársaink meggyőződésének a tiszteletén alapul.

Ez vezéreljen, segítsen mindnyájunkat további harcainkban!

Ünnepeljük az érdemet!

A vendéglős-ipar terén alig találunk több oly férfit, mint *Glück* Frigyes.

Komoly munkával, a szakismeret terjesztésével s a közművelődés szeretetteljes előmozdításával tünt föl.

A mellett, hogy egy hatalmas üzletet mintaszerűen, a legnagyobb gondnal vezet, szak-könyvet adott ki s a pinczériskola vezetését a legnagyobb odaadással teljesíti.

Agítál, tevékenykedik, sőt áldoz, hogy a vendéglősök szakoktatása megalapíttassék.

Csak pár napja még, hogy riadó taps jutalmazta azért az áldozatért, a melyet a nagyváradai szakiskolának hozott.

Oly férfit ő, a ki nemcsak szóval lelkesedik, hanem tettekkel áldozik az eszmék oltárán.

És az ő meleg szívének a jósága kiárad mindenre, a mi nemes és jó.

A mily odaadó, kiváló munkása ő iparunknak, ép oly igaz vallásosságtól áthatott, hű fia egyháznak, az ágostai hitvallású evangélikus egyháznak,

Legutóbb *Domony* község egyházába igttatták be őt az ev. egyház felügyelői állásába.

Harangzugás, zeneszó s a hívek örömkialtásai között vonult a községbe *Glück* Frigyes, a ki ott az Isten színe előtt mondotta el program beszédét, az ő mélyen átértett fogadalmát.

Biztosította az egyház-községet forró szeretetéről, törhetetlen munkásságáról és akaratáról. Czelje, ugymond a községet *magyarrá tenni* és az egyházi életet fejleszteni.

És, hogy kijelentésének komolyságáról bizonyosságot tegyen, mindjárt 1000 frtot adott az egyháznak és 100 frtot az iskola felszerelésére.

Ilyen a *Glück* Frigyes minden szépért, jóért tette kész, magyar és vallásos érzetele.

Bizonyára szerető és gondos atyja lesz a vezetésére bizott gyülekezetnek mert hiszen követi Péter apostol intelmét:

„Legeltessétek az Istennek seregét, mely a ti gondviseléstök alatt vagyon, gondot viselvén arról nem kényszerítéssel, hanem örömmel; nem kívánván éktelenül a nyereséget, hanem kész indulattal.“ Pét. lev. V. 2.

Nemes példája buzdítsa vendéglős-társait.

Ihász György.

A vendéglősök nagyváradai IV-ik országos kongresszusa.

Nagyvárad, aug. 29.

A kongresszusra Budapestről és a vidékről érkezett tagok és vendégek aug. 28-án érkeztek Nagyváradra, hol ünnepélyesen fogadták őket. A pályaházban ifj. *Rimler* Károly rendőr-főkapitány üdvözölte az érkezőket, kiket fogatokon vittek szállásaikra.

Gundel János, a kongresszus elnöke, *Czeglédi* Sándor és *Stern* Herman kíséretében, aváros diszfogatán hajtatott a városba.

Este a „Zöldfa“ szálloda udvari helyiségében ismerkélési estély volt, a melyen a következők mondtak felkészítőket: *Czeglédi* Sándor, *Stern* Herman, *Gundel* János, *Glück* Frigyes, *Bokros* Károly, *Gelléri* Mór, dr. *Benedek* János, dr. *Dési* Géza, a vendégeket, Nagyváradot és egymást életve.

A nagyváradai lapok közlése szerint a kongresszuson a következők vettek részt:

Gelléri Mór, kir. tanácsos, az „Orsz. Ipar-egyesület“ igazgatója, *Gundel* János, a végrehajtó bizottság elnöke, *Glück* Frigyes, *Kommer* Ferenc, ifj. *Kommer* Antal, *Kriszt* Ferenc, *Vince* Lajos, *Lippert* Lajos, *Bokros* Károly, *Svertecky* Gáspár, dr. *Solti* Ödön, *Wirth* Ferencz, *Gyáky* Mihály, *Grünwald* Mór, az „Artézia“ részvénytársaság igazgatója, *Páris* Vilmos, *Poppel* Miklós ipartársulati titkár, *Fischer* Miksa kereskedő, *Ehle* Lajos, *Salacz* Nándor, *Kasz* el Mihály, *Kamarás* Mihály, *Skoupyl* József, *Pelzmann* Ferencz, *Simon* Imre, *Farkas* Jenő kávé, *Grósz* Ödön ügynök, *Schartner* János, *Wilburger* Károly, *Prindl* Nándor és neje, *Reiner* Adolf, a „Törley“ cég képviselője, *Weinberger* Mihály, *Keppes* Nándor, a „Belatini“ *Braun* A. cég képviselője; a napisajtó képviseletében: *Balassa* Antal, a „Pesti Napló“ és *Löv* Dezső az „Egyetértés“ tudósítója. A sajtó részéről: dr. *Solti* Ödön, *F. Kiss* Lajos, *Barta* Béla, a Magyar Vendéglős és Kávé ipar szerkesztői és *Halász* István „A Vendéglős“ segédszerkesztője.

Arad: *Garnek* Gyula, *Grüner* Gyula, *Grünwald* Sándor, *Huzó* István, ifj. *Kebély* Ignác, *Kmetykó* János, *Kovács* István, *Molnár* Pál, *Nagy* Lajos, dr. *Szilvássy* László, *Singer* Henrik, *Spitzer* Mihály, *Strijter* József.

B-Csaba: *Freiberger* Márton, *Salamon* János.

Beregszász: *Schwarz* Jakab.

Bátyu: *Beregmegeye* *Mezei* Mór.

Csap: *Garai* Ignác.

Debreczen: dr. *Benedek* János, *Hauer* Bertalan, *Vetéssy* Mihály, *Privitzer* József, *Glück* A., *Papp* László, *Kiss* Adolf, *Weisz* Vilmos, *Vetéssy* Béla, *Lókodi* Sándor, *Kenényi* János, *Márkus* J.

Esztergom: *Schleifer* Lajos, *Porgesz* Béla.

Élesd: *Tózsér* József.

Kolozsvár: *Faragó* Ede, neje és leánya, *Winkler* Jakab, *Süllő* Gyula és neje, *Simon* József és neje, *Fesl* József és neje, *Tauszig* A. és neje.

Komárom: *Szarka* Jenő, *Bubics* György.

Kassa: *Seress* Márton, *Frütsche* Vilmos, *Sárosi* Árpád.

Makó: *Sonkovits* János.

Miskolcz: *Weisz* Máttyás, ifj. *Weisz* Máttyás, és *Klein* Sámuel.

N.-Léta: *Fülöp* József.

Székegyháza: *Ádám* Gusztáv és neje.

Szeged: *Flór* Győző, *Hagyháta* Sándor, *Juranovits* Ferenc és neje, *Keth* Károly, *Privár* Pál, *Rendvég* József.

Szombathely: *Sauer* Sándor, *Vinghoff* Sándor, *Bors* Viktor, *Várad* Béla.

Szatmár: *Bleyer* Zsigmond, ifj. *Bleyer* Pongrácz Zsigmond, *Lajos*, *Schwartz* Miksa.

Ujvidék: *Szeifert* Antal.

Nagyvárad: *Czeglédi* Sándor, *Stern* Hermann, ifj. *Rimler* Károly, *Kriszta* Sándor, *Hilinger* Miksa, *Waldmann* Lajos, *Rendes* Szidor, *Szűts* Dezső, *Vidosits* Gyula, *Gotfried* József, *Pollák* Gyula, *Karner* Gyula, *Berger* József, *Lusztig* Pál, *Freifeld* Mór, *Zabolczky* Hermann, *Silbermann* Ignác, *Markovics* József, *Bayer* Frigyes és *Aranykövi* József.

Tehát összesen mintegy 122 névvel szolgálnak a referádák. Ezek közül tudomásunk szerint, Budapestről csak 14. vidékről pedig csak 21 volt vendéglős: így hát 35 vendéglőssel szemben 87 nem képviselte a magyarországi vendéglősök több mint 10.000 főnyi egyetemét, a mi annál is inkább veszedelmes precedens a vendéglősiparra káros határozatok forrása lehet, mert a nem vendéglősök közül szövívő, indítványozók és előadók is voltak a kongresszuson. Ha ez így járja, úgy ezentul a vendéglősök kongresszusára ne a vendéglősökét. hanem a finanszokat és az adófelügyelőket hívják össze. Így legalább a vendéglősöknek megtakarítják a részvételi költségeket. Nyögjék ezt a finanszok, ugyanis eleget zaklatnak és bosszantanak bennünket.

A kongresszust 29-én reggel 1/8-kor nyitotta meg *Gundel* János, a végrehajtó bizottság elnöke.

Gundel megnyitó beszéde.

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A vendéglős ipar természetes fejlődését ma már megakadályozni nem, csak hátráltatni lehet. Magával hozza az iparág kényszerű fejlődését a mai előretört világrend! Hatalmasan elősegíti a csodás közlekedés, melynek segítségével egyik világrészről a másikra járnak-kelnek az emberek.

A magyar vendéglős-ipar is a jelenkor rohamos haladásának hatása alatt fejlődött régi elmaradottságából, ugyszólván hirtelen odáig, hogy a művelt államok hasonló iparával szemben az összehasonlítást bátran kiállja.

Nem is annyira iparunk elmaradottsága miatt gyülekezünk mi most már ily gyakran rendszeres tanácskozásra, hanem gyülekezünk inkább azért, hogy megkeressük a módokat szeretett iparunk tökéletesítésére.

Azért gyülekezünk, hogy a kormány és a többi hatóságok által reánk rótt elviselhetlen közhatalmi terhet könnyítést kieszakölhessük, hogy a mi iparunk rovására menő visszaéléseket megakadályozhassuk, hogy a vendéglős ipar fejlődéséhez megkivántató törvényes biztosítékokat elnyerhessük.

A mai kongresszus czelje tehát, boldogulásunkhoz vezető segítő módokról és eszközökről gondoskodni, ehhez képest:

Alkossuk meg az országos szövetséget!

Terjesszük a szakoktatást!

Pártoljuk az országos nyugdíjgyesületet!

A megnyitó beszéd után megválasztották a kongresszus tisztikarát a következőképpen:

Elnök: *Gundel* János. Társelnökök: *Czeglédi* Sándor (Nagyvárad), *Glück* Frigyes (Budapest), *Nagy* Lajos (Arad), *Juranovits*

Ferencz (Szeged). Jegyzők: *Poppel Miklós* (Budapest), dr. *Szilvassy László* (Arad), dr. *Benedek János* (Debreczen), *Sárosy Árpád* (Kassa).

A választás után *Gelléri Mór* emelkedett szólásra.

Gelléri beszédéből.

Méltóztassanak megengedni, hogy ezen a helyen reflektálhassak egy tegnap fölvetett kérdésre. (Halljuk! Halljuk!) A vendéglős-*ipar* sehol sincs képesítéshez kötvé, maga az ipartörvény csak azokat az iparokat köti képesítéshez, a melyek kézműszerileg üzetnek és csak hosszabb gyakorlat után sajátíthatók el.

Az ipartörvény világosan kimondja, hogy a vendéglős-*ipar* engedélyhez van kötvé; első helyen is sorolja fel ezt az ipart az engedélyhez kötött iparok között és kötelezővé teszi a törvényhatóságoknak, hogy szabályrendeletben állapítsák meg azokat a feltételeket, melyek mellett a személyes megbízhatóság alapján az engedélyt kiadni lehet és miután a következő szakaszban a hatósági ellenőrzés egyenesen ki van kötvé, én azt hiszem, a legokosabb volna, ha az összes törvényhatóságok szabályrendeleteikbe feltételül kötnék ki, hogy ezentul iparigazolványt erre az iparra csak az kaphat, a ki ezt az ipart tanulta és ezt be is tudja igazolni. (Általános helyeslés és éljenzés.) Ehhez nem kell törvény-módosítás és én azt óhajtanám, hogy bárcsak minden iparágna a becsületes képesítés kérdését ilyen könnyen meg lehetne oldani. Még egyszer ajánlom indítványomat elfogadásra és szives figyelmükbe. (Éljenzés.)

Legvégül méltóztassanak megengedni, hogy a magyar iparról szólhassak. Az egész országban mozgalom indult meg, mely lüktető erővel tör előre és ez a magyar ipar pártolásának ügye. E kongresszusra a legnagyobb fogyasztók vannak jelen. Arra vannak Önök hivatva, hogy a magyar ipart lelkesen istápolják. Ez a kérés jogosult és méltányos: mint igen jelentékeny fogyasztók, járjanak elől jó példával a hazai ipar pártolásában és akkor iparunk, a mely a fejlődés helyes útján van, még nagyobb mérvű felvirágzásnak fog indulni.

Ezután ismét *Gundel János* szólalt fel és azon meggyőződését fejezte ki, hogy a kongresszus tagjai bizonyára örömmel hallották *Gelléri Mór* szavait, mert mint az Országos Iparigazgatóság elnöke, a legilletékesebb helyről jöttek azok.

A végrehajtóbizottság működéséről szóló referátá után *Glück Frigyes* a pincérszkolákról tett előterjesztést.

Glück előterjesztéséből.

Az 1898. év május havában Debreczenben megtartott országos vendéglős-kongresszuson a következő határozat hozott:

„Az országos vendéglős-kongresszus a szakirányú iparoktatás országos fejlesztése és megteremtése céljából megbizta a végrehajtóbizottságot, hogy egy a közoktatásügyi, valamint a kereskedelemügyi miniszteriumokhoz feliratot intézzen, kérve a vendéglős-tanonczok szigorú nyilvántartását, szakirányú iskolák felállítását s a budapesti szakirányú iskola vezetőségének szakirányú megbízását. A tett munkálatokról a jövő kongresszuson jelentés tétessék.”

Van szerencsém a végrehajtóbizottság nevében jelenteni, hogy a megbízás szerint mindkét miniszteriumhoz a kérvények előzetes bizottsági ülésen való tárgyalás után küldöttségileg be lettek nyújtva.

Többszöri sürgetésünk után 1898. július 26-án a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól 35.040. sz. a. kaptunk értesítést. A kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltóságától eddig választ nem kaptunk.

A Magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratában a többi közt ezt mondja:

Ami a kongresszusnak azon kérését illeti, hogy oly közösekben, a hol 30 pincértanoncz van, a budapesti pincérez szakirányú tanoncziskola mintájára rendeltileg köteleztesse az iskolafentartók hason szakirányú tanoncziskola szervezésre, sajnálatomra nem intézkedhetem kötelező rendelettel, miután az 1884. évi XVII. t.-czikk 80. §-a világosan megszabja, hogy tanoncziskola fölállítására, s ennek folyamánként szakirányú iskola szervezésére a községek csak azon esetben kötelezhetők, ha a tanonczok száma 50-re emelkedik. Minthogy azonban részemről is kiváló súlyt helyezek arra, hogy a pincértanonczok elméleti kiképzése szakirányban történjék, s minthogy a serdülő ifjuság nevelésével és képzésével jelentékeny lendület nyerhet társadalmunk egyik fontos tényezője, a vendéglős osztály: kiváló örömmel fog szolgálni, ha egyrészt a végrehajtóbizottság, másrészt egyes vidéki jelentős városokban áldozatkész és ügybuzgó szállodások és vendéglősök a budapesti szállodás-ipartársulat áldozatkészségén felbuzdulva, hasonló módon igyekezni fognak önálló szakirányú tanoncziskolákat szervezni; a mely törekvésüket készséggel támogatni fogom, s a szükséges teendők és utasítások magadására Mártonffy Márton orsz. iparoktatási főigazgatót egyidejűleg felhívom. Végül értesitem Tekintetességödet, hogy azon esetben, ha a vidéken a szakirányú tanoncziskolák szervezete tényleg folyamatba lép, készséggel nyujtok a budapesti szakirányú tanoncziskola felügyelő-bizottságának módot arra, hogy eddig szerzett tapasztalatait a vidéki iskolák szervezésében hasznossal értékesíthesse. Budapest, 1899. július hó 26-án. A miniszter helyett: Gömöri Oszkár, miniszteri tanácsos.”

Mélyen tisztelt Kongresszus! A vallás és közoktatási m. kir. miniszter ur ezen értesítése egészen megfelel az ő magas szárnyalású gondolkodásának, kiváltképen az ő Nagyméltósága azon intézkedése, hogy szakirányú iparoktatásunk országos fejlesztése élére oly férfiút állított, mint Mártonffy Márton kir. tanácsos.

Mélyen tisztelt Kongresszus! Ezen bejelentés után Önöktől függ és az Önök kezébe van letéve iparunknak szakirányú iparoktatás útján való országos fejlesztése és megteremtése.

Most érkezett el azon idő, mely nem kevésbé nehéz munkát ró hazánk minden egyes fiára. Itt az idő, most vagy soha, hol a nemzet minden egyes tagjától szigorúan megköveteli a haza, hogy minden lépése legyen meggondolt, minden tette legyen nemes és üdvös a haza fejlődése és fellendülése céljából. A kormány feladata pedig legyen, hogy minden hivatásnak, minden tisztességes és igyekvő munkának érvényesülést szerezzen.

Mélyen tisztelt Kongresszus! Mi magyar vendéglősök kell, hogy kivegyünk részüket a munkából. Tartsuk hazafias kötelességünknek, hogy első sorban magyarok legyünk és hogy ne maradjunk vissza. Tanuljunk értelmességet és értsük meg egymást. Fejlesszük értelmesen és czélutdattal iparunkat, tanuljunk meg szeretni és tisztelni foglalkozásunkat, azon foglalkozást, mely nekünk kenyeret nyújt és hogy ezt tehessük, állapítsuk meg e mai napon e történetileg híres városban az országos szak-

irányú iparoktatási vendéglős-iskolákat. — Mondja ki határozatilag a mélyen tisztelt Kongresszus:

1. Hogy Ő Nagyméltóságát, Dr. *Wlassics Gyula* közoktatási miniszter urat szívből és hálásan üdvözl, s ennek sürgönyileg ad kifejezést.

1. Az országos vendéglős IV-ik kongresszus végrehajtó bizottsága feljogosítatik, az országos szakirányú iparoktatást szervezni.

3. Mondja ki a kongresszus, hogy a budapesti szakirányú tanoncziskola felügyelő-bizottsága a kongresszusi végrehajtóbizottság által kibővítve képezzen egy állandó országos szakirányú tanoncziskolai albizottságot felévi jelentéstétel kötelezettségével.

4. Bízassék meg ezen albizottság egyelőre Pozsony, Debreczen, Kassa, Nagyvárad, Szeged, Arad, Temesvár, Kolozsvár, Fehérvár és Szombathely (Itt már van Szerk.) városokban tanoncziskolák létesítését sürgetni és minden érdekléllyel végrehajtani.

5. Bízassék meg az albizottság, hogy a lefolyt kongresszusról a közoktatásügyi miniszternek jelentést tegyen és támogatását kérje.

6. Mondja ki a kongresszus, hogy ezen határozatokról a jövő kongresszuson a végrehajtóbizottság tegyen jelentést.

Glück Frigyes beszédét befejezvé, kijelenti, hogy ezennel egy *Nagyváradon felállítandó szakiskola céljaira 1000 koronát ajánl fel.* (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

A kongresszus előadója javaslatát egyhanguan tudomásul veszi.

15 percznyi szünet után következett *Bnkros Károlynak*, az „Országos Vendéglős-Szövetség” szervezése tárgyában tett előadása:

Bokros előadásából.

A múlt év május havában Debreczenben tartott harmadik országos magyar vendéglős-kongresszus határozatilag kimondotta, hogy a kongresszuson képviselt s a még létező ipartársulatok bevonásával az „Országos Magyar Vendéglős-Szövetséget” életbe lépteti stb.

Restellem megvallani, a sok határozatnak egyetlen egy pontja sem nyert elintézést! Miért?

Azon egyszeri oknál fogva, mert mi csak itt tudunk ügyeink tárgyalásánál lángholni, innen kimenne, a lekövesedés helyét elfoglalja az óriási közönyösség.

Miután a debreczeni kongresszus alkalmából első ízben vállaltam magamra a szövetségi ügy előadói tisztét, ezt azon tudatban tettem, mert félénken éreztem a vendéglős-*ipar* érdekében kifejtendő egy éges munkálkodásnak és jogvédelemnek hiányát.

Ha Önök megmondják, hogy *minő terebélyes hárs lehetne ma már országos szövetségünk, ha annak létesítésén 1894-en, tehát 14 évvel ezelőtt, Magyarország vendéglősei nemcsak elvi hozzájárulással, hanem gyakorlati támogatással is segítettek volna Stadler Károly akkori elnököt, lehetetlen, hogy el ne tudnák képzelni, ki ne tudják számítani, meg ne tudják becsülni, ama rendkívüli előnyöket, melyeket a szövetség ezen idő alatt iparunknak hajthatott volna, — s ne tudnák felfogni, hogy hány panasz nem hallatszott volna el vendéglőseink ajkairól, kik nem-*

csak nehéz anyagi gondokkal, hanem oly sokszor igaztalan jogsérelmekkel is kénytelenek megküzdeni.

Tegyük le tehát ezen hozzánk nem illő munkátlanságot, nemtörődömséget, irakozzunk be tömegesen az Országos Vendéglős-Szövetségbe, hiszen egy két forint egy évre, szót sem érdemel és mégis százaknak használunk vele.

A magyar vendéglősnek be kell bizonyítania, hogy ellent tud állani az őt féltreoltni akaró köznek. Öntudatra kell ébrednünk és el kell foglalnunk ama helyt, a melyet nekünk nemcsak állampolgári, de egyéni állásunk is biztosít.

De mindezekhez erős akarat és nem gyenge vélemény szükséges.

Azért reményelem, hogy az eddigi szellemmel szakítottunk és jogainkat az Országos Szövetség által érvényesíteni fogjuk.

Hogy minő feladat vár az országos szövetségre, annak megvalósulása esetén, röviden lesz szerencsém elmondani. Már maga ez a szó „szövetség” magában hordja a közös és egyöntetű munkálkodás fogalmát, a mely nem tűr kapkodást, hanem egységes és maradandó becsü egész munkát követel. A vidéki ipartársulatok úgy mint most vannak, megmaradnak és mint társulat lépnének az ország szívében, Budapesten székelő szövetségbe, melynek mintegy vidéki expozitúráit képeznék.

Létünkre vonatkozó igen fontos intézkedéseket tesznek napról-napra, a nélkül, hogy megkérdeztetnénk, holott ha összetartanánk, bennünket is meg kellene hallgatni. De szíjjel húzunk, hát egyszerűen tudomást sem vesznek rólunk.

Az elmondottak alapján van szerencsém a következő határozati javaslatot a m. t. Kongresszus elé terjeszteni:

„A N.-Váradra összehívott kongresszus egy tizenhöz tagból álló fentartó bizottságot választ mely kebeléből egy elnököt, egy alelnököt, egy jegyzőt állít ügyei élére, 6 hónapon belül átvizsgálja a Stadler-Glück féle tervezetet és megalkítja a szövetséget. Ezen fentartó-bizottság teljes hatalmu rendelkezési jogot és mandátumot kap arra, hogy a jövő évben tartandó vendéglős-kongresszussal egyidőleg a szövetség első közgyűlése megtartható legyen.”

A kongresszus többsége **Bokros** javaslatát elfogadta s a fentartó bizottságba a következőket választotta:

Budapestiek: **Gundel János**, **Glück Frigyes**, **Stadler Károly**, **Bokros Károly**, **Kommer Ferencz**, **Prindl Nándor**, **Förster Konrad**, dr. **Solti Ödön**, **Barta Béla**, **Burger Károly**, **Sverteczky Gáspár**, cipész-mester **Sprung József**. Vidékiek: **Nagy Gábor**, **Hauer Bertalan**, **Stra József**, **Palugyai József**, **Seress Márton**, **Juranovits Ferencz**.

Ezután **Schleiffer Lajos** tett előterjesztést a földmivélségi miniszter protektorátusa alatt létesítendő **borértékesítő szövetkezetek** ellen irányuló actióra vonatkozólag.

Erről bővebben vezérezikünkben emlékeztünk meg.

A napirend e tárgya után **Weisz Mátyas** Miskolcziól lépéseket kíván az ellen, hogy a trafikokban bort áruljanak.

Hauer Bertalan a záróra és rendőri díjak szabályozása dolgában tett javaslatot, melyet a kongresszus elfogadott.

Klein Sámuel a fogyasztási pótdadókka történő sérelmek megszüntetésére tett előterjesztést, a melyet a kongresszus szintén elfogadott.

Gundel János javaslatára megválasztották a kongresszus végrehajtó bizottságát a következőleg:

Elnök: **Gundel János**.
Bizottsági tagok Budapestről: id. **Kammer Ernő**, **Wirth Ferencz**, **Glück Frigyes**, **Kommer F. Stadler Károly**, **Koch József**, **Förster Konrad**, **Prindl Nándor**, **Mehring Résző**, **Blaschka István**,

Bokros Károly, **Nosek Ignác**, **Sperl Flóris**, **Petz Károly**, **Sprung János** volt eszmadia, **Sverteczky Gáspár**, **Burger Károly**, **Poppel Miklós**, dr. **Solti Ödön**.

Szegédről: **Privári Pál**, **Juranovits F.**
Debreczen: **Dr. Benedek János**, **Hauer Bertalan**.

Kassa: **Schalkházy Lipót**, **Seress Márton**, **Sárosi Árpád**.

Esztergom: **Schleiffer Lajos**.
Nagyvárad: **Stern Hermann**, dr. **Dési Géza**.
Kecskemét: **Körmöczy József**.

Arad: **Nagy Lajos**, **Huzó István**, dr. **Szálvásky László**.

Komárom: **Boor József**.
Miskolcz: **Weisz Mátyas**.
Szombathely: **Varasdy Sándor**.
Pozsony: **Palugyai József**, **Chovancsak L.**
Temesvár: **Viczenetz Márton**.

Végül elhatározták, hogy a jövő évi kongresszus **Aradon** lesz sköszönetet mondtak **Gundel János**nak, elnöki működéséért.

Ezzel a vendéglősök IV-ik kongresszusa befejezte munkálatait.

A borértékesítő szövetkezetekről.

A földmivélségi miniszterium most egy igen hasznos füzetet adott ki a „*pinceszövetkezetekről*”, amelyben útmutatás van adva a szőlősgazdáknak arra nézve, hogy miképen lehet a bortermésüket pinceszövetkezetek útján jobb áron értékesíteni és mi módon lehet az ilyen szövetkezeteket megalkítani.

Kapóra jő ez a füzet nekünk is. Megtaláljuk ebben a kételyek eloszlását, működésünk irányát, sőt a kész alapszabálytervezetet is, amelyet csak viszonyainkhoz képest kell módosítani.

Ebből a rendkívül érdekes füzetből leleltőlünk adjuk a következő mutatót:

Igen nagy baj az, hogy egyenlő minőségű nagyobb borkészleteket az egyes borvidékeken alig lehet beszerezni. Ugyanannak a szőlőnek két egymástani évbeli termése épen ugy elüt egymástól, mint két szomszédos gazdának ugyanegy évjáratból való bora. Már pedig állandó és biztos vevőkre leginkább csak úgy számíthatunk, ha évről évre lehetőleg *egyforma minőségű borkészletet* kellő mennyiségben vagyunk képesek nekik nyújtani.

Gondoljuk csak végig egy-egy magyar szüret lefolyását s még egy esomó termelési hibára, sőt vétekre akadunk.

Amint a szőlősgazda jókor reggel elkezdi a szüretet, a keverten ültetett szőlőfajtákat egymástani hordják együvé a kádakba úgy, amint jön, reggeltől estig. Azután megtapossák, a tehetősebbek itt-ott szőlőmalmon megzuzák, sőt — úgy a hogy — ki is préselik. A must aztán a maga emberiségéből erjed úgy, amint azt a pince hőmérséklete engedi. Már most gondoljuk meg, hogy a különböző fajú szőlőfűrtök érettségi foka mennyire eltér egymástól; az egyiknek ezukortartalma nagyobb, a másik kisebb; a korán reggel szedett hideg szőlőből másképen indul meg az erjedés, mint a délutáni átmelegedett szemekből. A fehér szőlő héjában levő igen finom, zamatos anyagok a törkölybe herülnek s értéktelenül, kihasz-

nátlanul pusztulnak el abban, azzal a zuccsal együtt, a melyet a tökéletlen taposás és sajtolás nem tudott belőle kivonni. Maga a pince-kezelés legfontosabb munkája, az erjedés, a pince hőmérséklete szerint egyszer hamarabb szűnik meg, máskor meg tovább tart mint kellene.

Vajjon csodálkozhatunk-e azon, ha a kevert fajtájú és különbözőképen érett, hidegen és melegén együvé zagyvált szőlőből kevés és silány minőségű mustot kapunk? Nem természetes-e továbbá, hogy ebből a silány, nyers anyagból a tökéletlen erjedés és a későbbi ügyetlen kezelés után mindenféle betegségeknek kitett rossz bort kapunk? Az ezettedés, a dohosság, a nyulósodás, a törés és a nehéz derülés és sok más baj ered a *hibás szüretelésből és helytelen kezelésből*.

Aztán ha e sok veszedelem között mégis talál a vevő kedvére való bort, tudnánk-e neki ebből egyforma minőségben még egy pár száz vagy ezer hektoliterrel szolgálni? Bizony még a legnagyobb termelők is alig képesek erre!

Általában a *mi borászatunknak a következő fogyatkozásai és hibái vannak*:

1) a drága nyersanyagot nagyon hiányosan, rosszul használjuk ki;

2) a gondatlan és hibás kezelés folytán sokkal silányabb minőségű bort tudunk előállítani, mint a milyent okszerű műveletekkel előállíthatnánk;

3) borainknak nincs állandó, egyforma minősége és jellege.

A legnagyobb baj, amelyből minden kár ered, az, hogy minden szőlősgazda maga szüreteli le a szőlőjét s borát maga erjeszti, kezeli és árusítja. Az 1—2 holdas szőlősgazdák egyáltalában nem, de még a nagyobbak is ritkán rendezhetnek be olyan nagy és költséges présházákat, erjesztő kamrákat, a szüreteléshez és borkezeléshez szükséges drága gépeket és eszközöket, a melyekre a fent elősorolt bajok orvoslásához végezt szükséges van. Bizony nem igen lehet ez a mi termelőink, különösen nem kisgazdáink. Akinek egy kis megtakarított tőkéje volt, az jóformán elfogyott a védekezési munkálatokra, meg az újra telepítés költségeire, sőt sok szőlősgazda a rossz esztendő alatt adóságba keveredett. A legtöbb termelő tehát sem a maga tőkéjével, sem kölcsönpénzzel nem válalkozhatik nagyobb befektetésekre. Tarthatnak-e maguknak tanult szakértőket, borkezelőket, avagy maguk egész idejüket reá fordíthatják-e a néhány hektoliter bor kezelésére? Bizonyára nem!

Hogyha tehát virágzásra akarjuk emelni borászatunkat, akkor oda kell fejlesztenünk a szüretelést és a borkezelést, hogy a legnagyobb szakavatottsággal és tökéletességgel végeztessék. Nagy baja még a *mi bortermelőinknek az, hogy a bor eladása körül nagyon járatlanok* és habár a floxera pusztításai s a szőlőinket ért más elemi csapások következtében évi bortermésünk mennyisége tetemesen csökkent,

sokszor hallunk panaszt a miatt, hogy a termelők nem tudják eladni boraikat, vagy pedig kénytelenek azt olyan áron eladni, a hogy azokra épen vevő akad; viszont a fogyasztók meg alig bírják a jó bort megfizetni

Mindezeknek a bajoknak megszüntetése vagy lehető orvoslása vegett ajánljuk mi különösen a kis és közép szőlőbirtokosoknak azt, hogy alakítsanak maguk között vidékeken *pinczeszövetkezeteket*.

Nagyon jó volna, ha ennek az egyesülésnek a nagy fontosságát jól észbe vés-hetőnm minden olvasónak.

E kis füzetnek épen az a föladata, hogy megismertesse az érdeklődő szőlősgazdákkal ezeket a szövetkezeteket, tanácsokat adjon a megalakításra és vezetésre vonatkozólag, végre pedig kimutassa, hogy miképen segítenének a pinczeszövetkezetek a bortermelők égető bajain.

K - t.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

A „Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávésszolgálatok országos nyugdíjgyűlése” aug. 29-én, délután 3 órakor tartotta Nagyváradon II. évi rendes közgyűlést.

Bokros Károly alelnök üdvözölte a kongresszust, kijelentvén, hogy a *nyugdíjintézet ügye a legjobban áll, tagjainak száma folyton szaporodik.*

Készséggel hinnék ezt a buzgó és érdemes elnök urnak, mert szívből óhajtjuk hogy a nyugdíjintézet ügye így álljon; ámde ellenmondást látunk az elnök eme sa kongresszuson használt kifejezése között.

Ott ugyanis, a mikor az *országos szövetségről* tett előterjesztést, azt mondta, hogyha a vendéglősök az országos szövetséget is *csak úgy karolják fel, mint a nyugdíjintézetet, jobb, ha végleg elejtik a szövetség eszméjét.*

Ebből azt látjuk, hogy a nyugdíjintézet ügye, ha rendben van is, nem áll olyan jól, mint a hogy állhatna, ha a viszonyok alaposabb számbavételével szervezik.

Ezt mondták és mondjuk ma is s a további fejlemények ismét igazat adnak nekünk, ha csak idejekorán nem gondoskodnak a nyugdíjintézet reformjáról; mert így nincs összhangban a pinczerek kereseti viszonyaival.

Dr. Solti Ödön, az intézet jogtanácsosa, terjesztette be az intézet múlt évi működéséről szóló jelentést, melyet a közgyűlés elfogadott; *François Lajos* pedig a felügyelőbizottság jelentését adta elő, mire a közgyűlés megadta a felmentvényt.

Mint hogy a jelentések egyike sem jutott kezeinkhez, véleményt az intézet állásáról ma még nem mondhatunk.

Ere a választások következtek.

Elnök lett *Bokros Károly*, alelnök *Kommer Ferencz*. Igazgatósági tagok: *Burger Károly*, a „Hungária”-szálloda igazgatója és *Berger Leó* kávé.

Ezután kimondotta a közgyűlés, hogy a jövő évi közgyűlést a kongresszussal kapcsolatosan, *Aradon* tartja meg.

Dr. Solti Ödön, *Stern Hermann*, a *kassai választmány*, *Seress Márton* kassai vendéglős, *Rendes Szidor* nagyváradi kávé és többek indítványainak letárgyalása után elnök bejelenté, hogy a nyugdíjintézet részére *François Lajos* promontori pezsgőgyáros, felügyelőbizottsági tag *2000 (két ezer) koronát*, *Reiner Adolf*, a *Törley-czég*

képviselője, *1000 koronát*, *Törley József* pezsgőgyáros táviratilag *5000 (ötezer) koronát* és a *kőbányai Polgári Serfőző 500 (ötszáz) koronát* ajánlott fel évenkénti arányos részletekben való folyósításra.

A közgyűlés éljenzéssel és tapsal fejezi ki elismerését és köszönetét a nemes adományozók iránt.

Gundel János ipartársulati elnök köszönetet szavaz a nyugdíjintézet vezetőségének, határos és mély érzelmi szavakkal méltatja a vezetőség buzgó működését. Szavait háromszoros „*eljen-nél*” fejezi be.

Bokros Károly köszönő szavai után a közgyűlés 5 óra 50 perczkor véget ért.

Egyről-másról.

A nagyváradi kongresszuson a vendéglősök saját érdekükben tanácskoztak. A sok szó, ami ott esett, mind az ő javukra szólt, pedig nem ártott volna a közönségre is gondolni! Sok az adó, sok a kontár, nem élhetünk meg, ezek mind régi frázisok. Sajnos, hogy igazak, de ezekhez még hozzá kellett volna tenni s pedig a publikum érdekében, hogy *orthodox zsidó* ne lehessen koresmáros. Antiszemitaaggal nem vádolhatnak, mert magam is *zsidó vagyok*. Azért bátran jelenthetem ki a fentieket. annál is inkább, mert számtalan példával, mit indokolásul fel tudnék hozni, bizonyíthatnám állításaimat; de hogy e lapnak más érdekes ezikke ki ne szoruljon, csak egyet hozok fel. A minap egy felsőmagyarországi mezővárosra tévedtem, épp betivarsár volt. Mivel hosszú utat tettem egy modern járművel, szomjas, fáradt és éhes voltam Nyo'ez vendéglő volt abban a nagy községben, a legnagyobb bikkba akartam menni az éhségem és szomjuságom csillapítani, de csak részben lehetett, mert italon kívül nem adtak semmit, mivel *Raschhasona* volt. Elmentem egy másikba, ott kaptam inni s *sok könyörgésem után libát is*, de egy darab újságpapírra csapva, *kés, villa, tányér nélkül*. Még lapálcákkal sem chettem, mint a régiéik, hanem mint egy kis esemete: *ujjaimmal*. Azt mondta a koresmáros, hogy nem adhatja hozzá a *kelleket*, mert *tréfe* lesz. Keresztény koresmáros egy sem volt abban a mezővárosban. Ez történt szeptember 6-án 1899. évben. Szeptember 9 én, megint 1899. évben, egy nagy tót faluba érkeztem, két koresma volt, inni lehetett kapni, de enni - ezer forintért sem, azon okból, mert mind a két koresmáros *orthodox és ünnepekké a Sabbath tesuvat*. Nem folytattam utamat, vasutra ültem és siettem haza, mert elgondoltam, hogyha falum töltöm a *Jomkipurt* és a *Szukoth* ünnepet, *egy éhen halok*. Most kérdés, törődik az az *orthodox-zsidó koresmáros a publikum érdekével*? Tanácsolom tehát, hogy ezen szektabelieknek, ha mindjárt tanult koresmárosok volnának is, (dehogy azok), italméresi engedélyt ne adjanak?

A zsidó recepczió áldását élvező, éhes

Wieder József.

* * *

A Szegeden megjelenő „Ujkor” egy nézetem van lapunkkal a borértékesítő szövetkezetekre vonatkozólag; s mint részvevő, a nagyváradi kongresszuson nem engedte dr. Solti ur ezen nézetét élő szóval elmondani. Miért nem engedték a szólásszabadság hazájában beszélni *Flór* urat? Minden bizonynyal, mert alapos okuk van az *ellenvéleményt elnyomni*. Azt mondják, hogy nem volt joga ott felszólalásra jelentkezni; jól van, de akkor fogadjuk el ezt az okoskodást és vonatkoztassuk *Fellner Kiss Lajos és Barta Bélára is*. *Ez a két uri ember mit*

kotnyeleskedik mindenütt? s micsoda joga szerepelnek ezek az urak a koresmárosok között? Mind a kettő valami alkalmazott, tehát alárendelték és ezeknek az uraknak találtak jogezimét, hogy szerepelhessenek? Szakmánkkal ez a két ur épp annyi összeüggésben van, hogy *tőlünk* élnek, de a kávéházban a pinczereket per „pszt” hívják. Hanem a független szaklap-szerkesztőt, ki ebben a kérdésben csak józan gondolkodását és szent meggyőződését követi, nem engedik beszélni Gyűmöléséről ismerni a fát! Lassanként az „Ujkor” is rájön *Gundelék* basáskodására. (D)

A nagyváradi pinczeregylet története.

A nagyváradi pinczeregylet, a mely a mostani kongresszus alkalmával rendezte zászlóavatási ünnepélyét, 1873-ban alakult *Mezey Mihály* elnöklete alatt.

Az egyesület tanulságos történetét a zászlóavatás alkalmából szépen megírta és díszesen kiállított emlékfüzetben kiadta *Sarkadi Ignác*, az egylet titkára.

Az érdekes könyvből, hogy íranta a pinczeregylet érdeklődését fölkeltsük, néhány mutatványt közlünk.

A díszes és becses művet

Nagyságos

Glück Frigyes urnak,

a *Ferencz József* rend lovagjának,

a következőkép ajánlja a szerző:

„E szerény munkát, mely a fiatal nemzedék buzdítását célozza, Nagyságodnak ajánlom azért, mert hazánkban a szakipar és társulási szellem fejlesztése érdekében vezérferfiaink között nemcsak méltó helyet kért és foglalt el magának, de nagy anyagi áldozatokkal is elősegítette a vendéglői alkalmazottak szakszerű kiképzését

Nagyságodnak a szállodaipar fellendítése és a közjótékonyaság terén kifejtett áldásos tevékenységét elismerte Ó felsége a király is, midőn a *Ferencz József* rend lovagjává nevezte ki; ebből a ragyogó fényből kérek szerény egyletünk számára néhány sugart.”

A szerző tapintatát s felfogásának a helyességét dicséri ez az ajánlás; mert a nagyváradi pinczeregylet, a melynek immár saját háza is van, nemcsak megérdemli a kért néhány sugart, hanem minden részről figyelmet is érdemel.

Az ajánlást tapintatosnak és ügyesnek különösen azért találjuk, mert érdekes s buzdító párhuzamra ad alkalmat.

A király kitünteti az egyszerű iparost, a nevét viselő lovagok sorába emeli, a mivel annak akarta jelét adni, hogy a magyar király szemében a tisztas munka nemesít.

Ezen a királyi tényen fellekesülve, más buzdító példára is találunk, még pedig a nagyváradi pinczeregylet történetének mindjárt az elején.

Itt nem mulólag egy név ragyog felénk, *Mezey Mihály* neve.

Ez a férfit nem készült iparosnak, hanem tudományos pályára. Több évig volt Nagyváradi főjegyzője s mint ilyen tisztelt

nevet és ritka népszerűséget szerzett magának.

És ő letette a hivatalos pálya dekorumát s hogy megmutassa, hogy ősszel, szorgalommal, nemes szívvél minden foglalkozásban lehet érdemeket és tiszteletet szerezni, hogy a munka nem szégyen, hanem tisztesség, beállt iparosnak, főjegyzőből a váradi „Fekete sas” bérlője.

A mint erre a térre lépett, rögtön a legkomolyabban és a legnemesebben igyekezett betölteni hivatását s minthogy az ő éles esze, jóságos szíve azonnal felfogta, hogy a vendéglősipar testén melyik legveszedelmesebb seb, rögtön egész lelkével annak gyógyításához látott.

Ez a seb az ő szemeiben a pinczerek helyzete volt, azért lett mindjárt a pinczér-egyesület patrónusává.

Hogy ki volt ez a férfi, mily nemesen érzett gondolkodott és cselekedett, arra *Sarkadi* munkájából idézzük az alábbi cikelyt, a melyet *Rác* Mihály, Nagyvárad mostani főjegyzője írt a „Nagyvárad”-ba *Mezey* halála alkalmával.

A megindító hangú méltatás imitt következik:

MEZEY MIHÁLY.

1819—1875.

A ki e nevet viselte, megszűnt élni . . . Néhány hónappal ezelőt még találkoztam vele, amint roskatag léptekkel járt föl s alá az utcán, barátságos arccal köszöntve ismerőseit, az egész várost, mert hiszen ismerőse volt mindenki a gyermektől a meglett emberig.

S ma már ott fekszik az egy évvel ezelőtt daliás férfi hideg-mozdulatlanul a teritón; letörölte arczáról a halál keze a mosolyt, a barátságot, a szívjóság ama vonzó kifejezését, mely bizalmat kellett hogy keltsen mindenkiben, a ki valaha egyszer állott vele szemközt.

A nemes szív tegnap reggel 8 órában dobant utolsó.

Nem lesz e városban ember, ki az ő halálhírért mély megilletődéssel és részvétellel ne fogadja.

Mint kitűnő családapa, mint a város polgára, mint áldozatkész barát és nemes emberbarát — egyaránt érdemet tett reá, hogy elvesztése fölött a fájdalom könyeit hullassuk ravatala mellett.

Ember volt tetőtől-talpig, a ki azt a kört, melybe vezette állította, becsülettel töltötte be mindaddig, míg a betegség ágyához nem szögezte.

Ti, kik ismertétek őt, ismeritek tényeit, azon tényeket, melyek megszerezték számára a közbecsülést.

Több éven keresztül volt Nagyvárad-város főjegyzője, szolgálván híven, odaadással s kötelesség egész tudatával e nemes város közönségének ügyeit. Ő volt megteremtője a nagyvárad-i pinczérsegélyező és betegápoló egyletnek, az önkéntes tűzoltó egyletnek. Én tudom, mennyit küzdött kedvenc eszméiért szóval, irással, tettel, hogy innen-onnan fölhangozó kicsinykedést, előítéletet legyőzze.

Ez a munka neki sikerülhetett csupán; neki, aki mint mindenki tudja, csaknem feltétlenül rendelkezett e város polgárainak bizalmával. Míg ő tudott mozogni, addig e derék intézményeknek volt éltető lelke; volt, aki ösztartarsa a széthúzódó érdekeket, aki a bántalmazások ellen paizst emeljen, hogy „szeretett fiait” — így hívta a tűzoltókat — megóvja.

Betegségével indul ez intézmény — melyet az ő felebaráti szeretete hozott létre — bomlásnak.

Ő volt az, aki midőn a politikai élet magasabb hulámok kezdett verni s a város polgárai közül már-már elköltözni akart az egyetértés lelke, aki nyelvünkön, azzal a jóízű beszéddel me-

lyet mindenki megértett, szólt hozzánk s azon mederbe segített terelni a kitörni készülő szenvedélyeket, melyben kell, hogy folyanak, a czél vesélyeztetése nélkül.

Mint egy országnak, úgy egy városnak is meg vannak emberek, kiknek halála ürt hagy, kiket elveszíteni oly nehezen esik.

Mezey Mihály ilyen embere volt Nagyvárad városának.

Ha voltak hibái — ki közöttünk hiba nélküli? — azokat takarja el a nyugalomadó sir; éreányit vegye kiki mintaképül.

A hitűnő családapának, e város hű polgárának, a jó hazafinak, az áldozatkész barátának és nemes emberbarátának adjon a sir esőndes, örök álmat, Hátramaradt családja sajtó sebére legyen balzsam a tudat: hogy a veszteséget érzi e város egyetemes közönsége s érzem én is, ki szerencsés valék két éven keresztül a jó család körében élni, ki a megboldogult emlékének hálaadása leszek síromig.

Nagyvárad 1875. nov. 25.

Rác Mihály.

E nemes férfi emlékért országoszte kegyeletesen őrizze a vendéglősök és pinczerek hátlája.

Példája buzdítson, hogy hivatásunkat nagyrabecsülve, iparunk tisztességére, hazánk hasznára éljünk.

CSARNOK.

Kávéházban.

I.

Nem kell a tréber énnekem,
A konyakot tisztán szeretem.
A jó konyaknak párja nincs,
Az étel hozzá drága kincs.
Hej! a főpinczér mindenit,
Hogyha nem lesz mindig kredit.
Akkor konyakot nem iszom,
Bánatom rummal gyógyítom.

II.

Kaszirñő nem puzsos dáma,
Nem is jár a zálogházba.
Mindég bájos az orcája,
Pedig sohsincs kipingálja.
Isten úgy megteremtette,
Hogy turnürré nincs szüksége.
A kire ő rá tekintget. . .
Annak inni kell friss vizet.

III.

Ifju, vén udvarol neki,
A bókot nagyon szereti.
Elfogad ékszert, bokrétát,
Igéretet csókot . . . reményt ad.
Záróráig jól mulatnak,
Ívást, evést abba hagynak.
Hadnagy jön . . . s megy lakására.
Többi bambán néz egymásra.

IV.

Otthon sir anya és kis gyermek,
Mert nincs amit egyenek.
Szidják a kávést, s a kasszást,
Jobban a bent ülő frajlát.
De a férj mindennap el jár.
Kaszirñőre hűséggel vár. . .
Gólya hoz végül kriszkindlit,
A káplánra hasonlít . . . quitt.

Kiss Mihály

a „Népszínház” tagja.

Ősszel.

Alszik a táj, csak a szellő didereg,
Hogy ne fázzék, öleli a levelet.
És a levél, szegény levél elsárgul,
Bus csörögve leválik a faágról.

Megöleltél, megcsókoltál angyalom,
Belényiltat szívembe a fájdalom,
És azóta mint a levél úgy jártam.
Nyugodalmat de sehol sem találtam,

Én Istenem, meddig kell még bujdosnom?
Forró könnyel párnám hányszor megmosom?
De nem bánom, mosom is, bujdosom.
Csak az ördög vigye el az anyósom.

Akkor rózsám, magunk leszünk, de magunk,
Csók lesz öröm, csók lesz a mi harangunk . .
Fent az égből az angyalok lejárnak,
Ennél külbomb boldogságot nem látnak.

Muczus.

A nagyvárad-i pinczér-egylet ünnepe.

A „Nagyvárad-i Pinczér-egylet” augusztus 30-án ünnepelte meg fennállásának 25-ik évfordulóját díszes zászlajának fölavatásával.

Az ünnepélyen megjelentek az országos kongresszus tagjai, a hatóságok képviselői és több egyesület zászlaik alatt.

A zászlóánya *Kernáts* Jánosné volt, a kit ifj. *Rimler* Károly, a kongresszusi rendezőbizottság elnöke karöltve vezetett az ékes embelynére.

Az első szeptet a zászlóba dr. *Beöthy* László főispán verte a következő jelmondat-tal: „A becsülettel, kitartással folytatott munka, ha néha lassabban is, de elvezet a biztos czélhoz.”

Gundel János: „Összetartásra és egyetértésre a pinczerek és vendéglősök között.”

Dr. *Benedek* János: „Szeresd hazád, magyar pinczér, el ne hagyj azt semmi kincsért.”

Nagy Lajos aradi vendéglős: „Dreyfuss kiszabadulásáért.” Hogy mi köze a nagyvárad-i pinczerek zászlajának egy idegen ország hazaárulójához, azt megérteni **nem tudjuk.**

Szeptet vertek még a zászlóba: *Glück* Frigyes, a Ferencz József-rend lovagja, *Fehér* Dezső, *Pálffy* Béla, *Láng* József lapszerkesztők, *Réz* Mihály, *Reiner* Adolf, dr. *Bodor* Károly, *Rees* Emil, *Kiss* Elek, dr. *Solti* Ödön, *Bokros* Károly, *Kommer* Ferencz, *Prindl* Nándor, *Poppel* Miklós, ifj. *Kommer* Antal, *Sárosi* Árpád, *Friedmann* Bernát, *Lóbbé* Henrik, *Ringhoffer* József, *Chovantsek* János, *Milibók* József, *Seifert* Antal, *Papp* Miklós kir. p. ü. igazgató, *Czeglédy* Sándor nagyvárad-i ipartárs. elnök, *Sávor* Kálmán, *Kernáts* János s még sokan.

A nagy és előkelő közönség jelenlétében lefolyt ünnepélyt délután 2 órakor díszebéd követte a lövölde udvarán emelt sátorban.

A rögtönzött terem hosszában egy asztal nyult el, mely mellett derékszög alatt még tizenhat asztal állott. Az asztalok mindegyike számozva volt, épen úgy, mint a kiszolgáló pinczerek, kik mellükön számokat viseltek. Minden terítéken rajta volt egy-egy meghívott vendég neve.

Az asztalokat gyönyörű virágcsoportok, eleven pálmákon kívül borok, ásványvizek egész garmadája fedte.

Pezsgőkben sem volt hiány. Mintegy ezerhatászáz üveg pezsgő gyült össze. A *Törley*, *Braun*, *Louis François*, *Littke* és *Hubert* cégek mindannyian nagymennyiségű pezsgőt küldtek az ünnepekre. A Belatini-Braun cég 300 kis üveg pezsgőt adott ajándékba, melyeket a vendégek magukkal vittek.

A főasztal közepén *Kernáts Jánosné* Zászlónya mellett jobbra és balra a következő urak foglaltak helyet: dr. *Beóthy László* főispán, dr. *Bulyovszky Géza* polgármester, *Gundel János*, a Ferencz József-rend lovagja, *Glück Frigyes*, a Ferencz József-rend lovagja, *Bokros Károly*, az orsz. nyugdíjintézet elnöke, dr. *Solti Ödön* jogtanácsos, dr. *Perjessy Mihály*, kir. ügyész, *Prindl Nándor*, *Schöpplin Agost*, szemben ifj. *Rimler Károly* főkapitány, *Mezey Mihály* kir. közjegyző, *Kuncz Gusztáv*, *Stern Hermann* pinczéregyleti elnök, *Czeglédy Sándor* ipartárs. elnök, *Rácz Mihály* stb. Az étrend a következő volt:

Csirke-leves
Tok tartár-mártással
Tüzdelt bélszín a la Jardinière
Pouche ananas á la glace
Sülték:
Styriai kappan, pulyka, liba
Francia compote Saláták
Crèmes- és almás-lepény
Parfait
Fagylaít
Torták — Kugler Dessert
Gyümölcs
Mocca
Pezsgők, Borok.

Hillinger Miksa és *Kriszta Sándor* vasúti vendéglős rendezték e díszebédét, mely valóban pompás volt, elismerést szerezve *Kovács László* szakácsművészetének.

Az első felkészültöt *Beóthy László* főispán mondta a királynak.

Beszélt még dr. *Bulyovszky József*, *Gundel János*, dr. *Dési Géza*, *Sarkadi Ignác* és dr. *Benedek János*.

Este tánc fejezte be a mulatságot, a melynek az emléke sokáig megmarad a nagyváradi pinczerek szívében.

Bortermelésünk veszedelme.

— Rohonczy Gida beszéde. —

Hogy a lelkiismeretlen borkereskedelem mily kiszámíthatlan kárt okozott országunknak, megdöbbentően mutatja ki *Rohonczy Gida*, a szegedi borászati kongresszuson mondott beszédében.

Itt kell, a kongresszus színe előtt megemlíteni: a *borhamisítást*. Csak nem régebben óriási mennyiségben szállították a hazai szőlőt, bort Franciaországba, Németországba, most ez nem létezik.

Saját maga tapasztalataiból beszél, értékesíteni igyekezett szőlőjét és borát a külföldi piacon, de ez minden fáradozása daczára nem sikerült. Elvesztették hitelüket a külföldön, ugy a csemegeszőlő, mint a bor értékesítésénél.

A hitelünk künn megingott, mert kunczokdők szőlőt szedtek össze és szállították külföldre; egyideig sikerült, de sokáig nem. Oroszországba ne törekedjünk, hanem egyedül Németországba, mely örökös, állandó piacunk lehetne. De itt az olasz szőlő foglalja el a helyet. Az olasz szőlő tartósabb, szemre szebb, de a mi szőlőink minőségére jobb, edesebb, zamatosabb.

Ausztria az egyedüli, mely nekünk utunkat állja. Ő maga is azelőtt három nap alatt küldte Hamburgba, míg most 5 nap alatt küldheti csak ki.

Ha ő neki sikerült is az összekötésénél fogva szőlőjét, borát értékesíteni, mit csinál az a sok kisczagda, kinek nincsenek sehohol érdekelt emberei.

Ezeket a bajokat a nagy Országos Egyesület segíthet.

Dobokay Lajos, min. tanácsos, a kormány megbizottja, Rohonczy-nak válaszolva, kijelenti, hogy a kormány felve látja azt, hogy a külföldi piac kezd bezárulni előttünk.

A kezdeményező lépés, a piac visszahódítására meg van téve. Felszólították ugyanis a birtokosokat, hogy a csemegeszőlőkből kollektívtól küldjenek, amit azután a konzuloknak megküldöttek, hogy azok ott értékesítsék. Eddig a felküldésre 143 birtokos jelentkezett. 1.700,000 kg. szőlő mennyiséggel. De már a csomagolási mód is kipróbáltatik.

A tarifa drágaságán a kereskedelemügyi miniszter ur fog enyhíteni. Külön köcsik is készülnek a szőlő-szállításra.

A piacot nekünk kell felkeresni, mert az nem jó hozzánk. Beregmege például *Krakkóba*, *Lembergbe* embereket küldött, kik ott értékesítik megfelelőleg a szőlőt.

A borkérdések közül a *borhamisításról* már a miniszter nyilatkozott. De az a baj, hogy a törvény rendelkezése nem elég világos. És a földmivelési miniszter elhatározta, hogyha szükséges, a *törvényhozásban felveti a kérdést, a törvény megváltoztatására nézve*.

De a bor értékesítése is csak szövetkezés által lehetséges; a miniszter e téren is intézkedett úgy, hogy 40.000 példányban ismertető füzetkeket küldött szét, melyben a szövetkezésre a figyelmet felhívja és annak előnyeit feltárja.

A miniszter azonkívül pinczekezelési utmutatást is küldött szét az országban.

A tisztességtelen spekuláció tehát annyira megrontotta, hogy teljesen elvesztették a piacot.

A visszaélés már tovább nem tűrhető, azért megnyugvással tölt el az a kijelentés, hogy a kormány a törvény módosításával, a lelketlen hamisítók ellen az eddigieknél szigorubb eszközökről akar gondoskodni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás Budapestén.** Az orsz. magyar kertészeti egyesület már tavaly ősszel szándékozott kertészeti és gyümölcskiállítást rendezni, de a boldogult királynéknak elhalálása folytán hazánkat ért országos gyász miatt a terv kivételét elhalasztotta. Az egyesület tegnapi tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy e kiállítást ez őszön annál is inkább megtartja, miután *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter leiratában az egyesület támogatását helyezte kérésébe. A kiállítást október 7—15 közt tartják meg a városligeti kereskedelmi múzeum (nagy iparcsarnok) épületében. Ki lehet állítani gyümölcsöt, szőlőt, zöldségféléket, fákat, virágokat, kertészeti gépeket, terveket és eszközöket. A kiállítás a gyümölcsre és terményekre országos, a gépek és eszközökre nézve nemzetközi jellegű lesz. Térdij nem fizetnek, de a kiállítandó tárgyak bérmentve lesznek beküldendők. A kiállítást egybekötik gyümölcsvásárral is, hol a közönség közvetlenül a termelőktől szerezhethi be szükségletét. Bejelentéseket szept. 25-ig fogadnak el. Bejelentő iven az orsz. m. kertészeti egyesület titkári hivatalában (IV. Koronaherczog-utca 16.) és az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztostól (Földmivelésügyi miniszterter) kaphatók.

— **Esküvő.** Székesfehérvárott e hó 3-án délelőtt fél 12 órakor esküdtött örök hűséget özv. *Pongrácz Gyuláné* bájos leányának, *Emiliának* ifj. *Bosznay Károly* debreczeni nagykereskedő. A polgári kötés után az egyházi szertartást *K. Horváth István* belvárosi plébános végezte a székesegyházban. Násznapok voltak: *Havranek József* kir. tanácsos polgármester és *Tóth Kálmán* Debreczenből. A násznépben ott láttuk: id. *Bosznay Károlyt* (Debreczen), *Pongrácz Gézánt* (Debreczen), *Kiss Károlynét* (Budapest), *Birk Margitot*, *Pongrácz Piroskát* stb. A fiatal pár az esti vonattal nászútra ment.

— **Tözsdebirósági ítélet borhamisítási ügyben.** A budapesti áru-és értéktözsde választott bírósága érdekes ügyben határozott. Egy *sziezili* bortermelő egy budapesti borszárművelő cégnek 20,000 olasz lira értékű aetna-vidéki bort szállított. A bort a magyar cég Budafokon megvizsgáltatta és miután egy hites magánvegyész hamisítottnak találta, a szállítónak visszaadta. Az olasz cég erre a tözsdebiróság elé vitte az ügyet, amely három ízben tartott tárgyalás után a budapesti céget a kereseti költségesítésben és összes járulékaiban elmarasztalta. Az elmarasztaló ítélet fő oka az volt, hogy a budapesti cég könnyelműen járt el a vegyi vizsgálathoz szükséges mintavétel tekintetében s a budapesti magánvegyész véleményével, szemben az olasz cég bemutatta a ríposztói olasz állami vegyelmzési hivatal bizonyítványát, amely az elküldött bort természetesnek állítja.

— **Szőlősgazdák kartellje Esztergomban.** Az esztergomi szőlőbirtokosok *Niedermann Pál* királyi tanácsos meghívására értekezletet tartottak oly célból, hogy a szép kilátást ígérő szüreti termés elértékesítése megkönnyíttessék és az Esztergomból már már elszokott vevőket újra megnyerjék akként, hogy az id-igen bevásárlók részére az eladók által egy a termés minősége és mennyisége tekintetében oly garanciák nyujtassanak, a melyek Esztergom szőlőtermésnek állandóan keresletet biztosítsanak. Az értekezlet tagjai elhatározták, hogy mintegy 2000 hektoliterre tethető szőlőtermést offerálnak a vevőknek. Megállapították egyuttal, hogy a törkölyös bor hektoliterjét 14 frton alóli áron el nem adják.

— **Családi öröm.** *Bokros Károly* nyugdíjintézetünk buzgó elnökét, családi öröm érte. Kedves neje e hó 5-én egészséges fiúcskának adott életet. Az új honpolgár szerezzen sok örömet szülőinek.

— **Pinczerek a hadgyakorlaton.** A pinczérkar két jőhírű tagja, *Lukács Ferencz*, a Bányai-vendéglő főpinczére és *Pós Gyula*, a szombathelyi *Sabaria* főpinczére és munkatársunk, szolgálta végig a hadgyakorlatokat. Mindketten becsületére váltak iparunknak a katonáknál is. Lukács már levette a mondrt s távozásakor különös dicséretben részesült a tábori tisztai konyha ügyes vezetéséért.

— **Vendéglő átvételek.** *Tóth János* barátunk, az aradi színházi vendéglő volt bérleje Buda pesten Dohány-utca 81. szám alatt vendéglőt nyitott. — *Tábory Ferencz* fővárosi vendéglős szaktársunk a szülői Schütz-féle nagy söresarnokot veszi át f. évi október 1-én.

— **Zene-estélyek.** Budapest székesfőváros két elsőrangú üzemhelyiségében elsőrendű czigányzenekarok hangversenyeznek. Az egyik a vidékiok legismertebb és legkedveltebb gyűlhelye, a Szikszay-féle nagyvendéglő, a másik pedig az „Orient” szálloda kávéháza.

— **Változás a kávésségédek betegsegélyző-pénztáránál.** A pénztár igazgatósága augusztus 14-én ülést tartott, a melyen **Steuer Sándor** elnök elfoglaltságára hivatkozva, lemondott állásáról. Helyére **Némai Antal** választották. A régebben lemondott **Miskey Lajos** alelnök utóda **Magyarits Gusztáv** lett. Itt említjük meg, hogy a „Budapesti Kávéspártársulat” s a „Kávésségédek betegsegélyző-pénztára”-nak új helyisége: *VII., Wesselényi-utca 2/b., I. em. 6.* Hivatalos órák: 2—5-ig.

— **Eljegyzés.** **Kovácsits Ignác** barátunk, a ruttkai vasúti vendéglő leendő bérletje, jelenleg a bányászati vasúti vendéglő főpinczéje. eljegyezte **Fodor Lajos** jaáki földbírtokos és neje **Bajos** leánvát **Juliskát**, Isten áldása legyen a kötött fizyien.

— **A szőlő állása.** A földmivelésügyi Értesítő utolsó száma az állandó gazdasági tudósítók jelentései alapján a következő rövid tudósítást teszi közzé: A szőlőtermés kilátásait a száraz időjárás, peronospora, lisztharmat és rovarok gyöngítik. A fűrtök érlelődnek, a szemek jó kifejlődéséhez eső kívánatos. A termés mindazonáltal még kielégítőnek ígérkezik.

— **Borvásár Nyitrán.** A Nyitra-megyei Gazdasági egyesület abból a czélből, hogy a nyitra- és bars-megyei borokat a fogyasztókkal és magyorkereskedőkkel a maguk valódi tisztaságában megismertesse, **vásárral egybekapcsolt borkóstolót** rendez **Nyitrán** a f. évi **október hó végén**. Miután a nyitra- és bars-megyei boroknak nincs olyan hűvük, melyet megérdemelnék, pedig mindkét vármegyében kitűnő borok teremnek, a jobb borok termelőinek érdekében áll, hogy bormintáikat ezen borkóstolón bemutassák. Az egyesület gondoskodni fog róla, hogy a venni szándékozó fogyasztók is kereskedők a borkóstolón megjelenjenek s a termelőtől közvetlenül vásároljanak. A borkóstolón résztvenni akaró termelők jelentkezzenek **október hó 1-ig** a Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület **titkári hivatalánál**. A vásárra előre is felhívjuk a vendéglősök figyelmét.

— **Országos szőlészeti és borászati kongresszus** volt Szegeden a gazdasági kiállítás alkalmával. A kongresszuson megjelent **Darányi** földmivelési miniszter is. A kongresszus, a melyen számos egylet képviseltette magát s igen sok előkelő termelő jelent meg, a következő tárgyak felett tanácskozott: A homoki szőlőtelepítésről és a talaj előkészítéséről. Előadta: **Rácz Sándor**. — A borkezelésről különös tekintettel a homoki borokra. Előadta: **Zauner Richárd**. — A szőlőfajok megválasztása a homokon. Előadta: **Heinrich József**. — Magyar szőlőtermelők országos egyesülte. Előadta: **Baross Károly**. — A szőlők jég ellen levő biztosítása. Előadta: **dr. Drucker Jenő**. — A szőlő legveszedelmesebb növényi és állati ellenségeiről és az ellenük való védekezésről. Előadta: **Jablonsky József**. A kongresszus, a mely számos hasznos eszmét vetett föl, az által vált nagy jelentőségűvé, hogy a termelők országos egyesületének megalakítását mindjárt a kongresszuson 170 tag iratkozott az egyesületbe.

— **Üzleti hírek.** A kassai Schiffbeck-szálloda éttermét **Bock Endre** vette át. — A temesvári „Korona”-szállodát **Hannold János** vette meg.

— **Halálozás.** **Müllner Mihály**, volt dévai vendéglős, meghalt Budapesten. Temetése e hó 10-én volt. Béke hamvalra!

— **Vendéglő megnyitás** **Molnár Gábor** kitűnő szaktársunk az akácfa-utca 30. sz. alatt új vendéglőt nyitott. Sok szerencsét!

— **A Törley-pezsogógyár** mintaszé-
rően berendezett budafoki telepét szeptember 30-án adják át rendeltetésének. A megnyitásra hivandó vendégeket a vámháztól külön hajó szállítja Budafokra.

— **Kávésségédek mozgalma.** A „budapesti kávésségédek köre” választmánya augusztus 29-én V., Hajós-utca 31. szám alatt levő helyiségében ülést tartott **Olmosi József** elnöklete alatt. **Olmosi** jelenti, hogy a múlt ülés jegyzőkönyve és a titkári jelentés nem olvasható föl, mert **F. Kiss Lajos kötelességének nem tett eleget**. A helyközvetítés rendezésére teendő részletes javaslat előkészítésére 8 tagú bizottságot küldött ki a választmány. Végül kimondotta a választmány, hogy összejöveteleit ezentúl kedden tartja a **Handelsberger** féle vendéglőben.

— **Elítélt borhamisító.** Hogy a borhamisító kereskedők portékája és példája mily ártalmára van a vendéglősöknek, kitűnik az alábbi szomorú esetből: **Bács-Bodrogh-vármegye** topolyai járásának főszolgabírája, mint kihágási ügyekben eljáró elsőfokú hatóság, ifj. **Pataky József** koreszmárost, **bács-topolyai lakost mesterséges borkak forgalomba való hozatala és 1893. évi XXIII. t. cz. 1. §-ába ütköző kihágás miatt 25 frt pénzbüntetésnek 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetésére, továbbá jegyzőkönyvi költségek fejében 32 frt 07 kr. megfizetésére ítélte. A nála talált hamis borok denaturálandók, a melynyben azok teljes mennyiségére már feltehető nem lenne, **köteles nevezett hamisító hektoliterenként 15 frtjával számított árat** Bács-Topolya község szegényalapja javára 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt megfizetni. Köteleztetett végül a jogérvényes ítéletet saját költségére közzétenni.**

NYILT-TÉR *)

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a **javanyok veszélye**, ismét csak a minden alkalommal hasznos fogadót.

MOHAI

AGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert **olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz** lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert **dús szénásvartartalmánál fogva, specificus óvoszer** is a tífus, cholera és a **gyermekek tífusoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése** ellen. Elhívja jutul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes **hurutos bélbántalmak** ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és **bőséges tejet nyer**. A már meglevő **gyomor- és bélhurutos** gyermekeknek és felnőtteknek **gyógyítja**. Kellően hatván be szénásvánál fogva a **gyomor és bél idegeire**; a **gyermekek lázas megbetegedéseinél** pedig nélkülözhetetlen, **hűző, meghajtó és a szomjat csillapító** hatásánál fogva.

— **Kedvelt borvíz.** —

*A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.*

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Vendéglősök figyelmébe!

Velence község határában levő szőlőm ezidél

must termése

eladó.

Burchard-Bélaváry

Velence,
(Fejérmegye.)

Csemege szőlő.

Visontai szőlő-telepéről a legkiválóbb faj **csemege-szőlőket** szállítok
5 kl. postakosarakban: 1 frt 50 kr.
10 kl. „ „ „ 2 frt. 80 kr.
utánvét mellett.

Fahricius György, szőlő-birtokos.
Gyöngyös, (Heves megye.)

Eladó kávéház.

Dunántúli nagyvárosban, megyei székhelyen, egy jó forgalmu kávékazi-üzlet teljes berendezéssel **eladó**. Évi házbér 1100 frt. Lakbér 500 frt. évi összeforgalom 20,000 frt. Az átvételhez elég 3000 frt. Ebből 1000 frtot. részletekben törleszthet. **Bov-bbet Ihsz György** közvetlő iródjaja Bpest. Akác-fa-utca 7. sz.

Vendéglősök figyelmébe.

Vázolta a piacz-teren levő, a káptalan tulajonát képező

Curia szálloda

betegség folytán át adandó, bővebben értekezni **Halász**
István herónél Váczen.

T. cz. vidéki

szállodások és vendéglősök

kik egy jó első rendi

varieté csoportra

rövid vagy hosszabb időre szükségük van, tisztelettel kérem hecses átiratukat bizalmasan hozzám beküldeni.

Tisztelettel

Angelotti Vilmos

hangy. igazgató.

Budapest, Rózsau-téza 8. ajtó 4.

Kiváló ajánlások rendelkezésemre állanak.

Előleges értesítés és kérelem

Van szerencsém a nagyérdemű fővárosi és vidék közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

zuglói **Schätz-fele**

nagy sörcsarnok

kezelését f. évi október hó 1-én átveszem.

Midőn ercol régi jó vendégeim, különösen a „**Nemzeti szövetség**” hazafiás vezetői a „**Nemzeti Szalon**” t. tagjait s egyáltalán minden jó ismerőseimet értesítem, kérem tovább szives jóindulatú támogatásukat. Üzlet-helyiségemben szép fedett **tekepálya** áll rendelkezésükre. Tánctermem a teli időnyre **családi bálókra, lakodalmakra** és egyéb társas mulatságra a legalkalmasabb.

Ételeim és italaim felől a nagyközönség eddig-
el is meggyőződhetett, minél fogva azt feldicsérni
szükségtelennék tartom.

Szaktár-aimat pedig, ha erre járnak, szivesen látom egy barátságos készorlársra.

Kiváló tisztelettel

Tábory Ferenc.

a zuglói Schätz-fele nagy sörcsarnok vendéglőse.

FOLTIN ANTAL

„ORIENT”-szállodája

BUDAPESTEN.

Van szerencsém a mélyen tisztelt szak-társaknak becses tudomására hozni, hogy az „ORIENT”-szállodát teljesen újonnan átalakítottam, akként rendeztem be, hogy a nagyérdemű közönség legnagyobb igényeinek is megfelelhessen. E hónap 9-ikétől fogva kávéházamban **Csóka Józsi** hírneves cigány zenetársulata hangversenyez. Minden igyekezetem oda irányul, hogy mélyen tisztelt vendégeimnek igényeit minden tekintetben kielégíthessem. A hazai vendéglős, kávé és pinczér urak szíves pártfogását kérve, vagyok szaktársi üdvözléssel

FOLTIN ANTAL, szállodás

Alapított 1869.

Kifünönnek bizonyult

SÖRMÉRŐ KÉSZÜLÉKEK

lég- vagy szénsavnyomással

szabadalmazott hűtővel

ajánlja

Watterich Arnold

BUDAPEST, dohány-utca 5.

Költségvetés ingyen

Sórszivattyú, sörpezsgőcsapok, minden betegség elleni czikkok.

Essenciák a rum-, likőr- és ecetkészítéshez hideg úton, minden készület nélkül.

Képes árjegyzék és kezelési könyv ingyen.

Csemegeszlő

50 fillér kilónként, finom hegyibor, 52 korona hektoliterenként **Balogh Gyulánál Balaton-Henyében.**

Eladó kávéház.

Budapestben egy igen fényesen berendezett kávéház **10.000 frtéért eladó.** Bővebbet **Ihász György** közvetítő intézete Budapest, VII., Akácfa-utca 7. sz. alatt ad

Eladó villatelek.

Bp-esthez félóránnyira a nyugati pályavonal mentén egy **szép villatelek eladó.** Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Bérbeadó vendéglő.

Az alföld egyik nagyobb városában levő jó forgalmú vendéglő-üzlet **1200 frt. évi berésszegért** kiadandó. Bérlo a mostani berendezést **300 frt.** biztosíték ellenében hnsználhatja. Bővebbet **Ihász György** közvetítő intézete. Bpest, Akácfa-utca 7. sz.

Molnár Vilmos

cs. és kir. szab.

sérvkötész és kesztyűgyáros.

Dusan felszerelt raktár minden e szakmába vágó különlegességekben.

Budapest, VII. ker. Károly-körút 28. szám.

Kizárólag itt kapható a legjobbnak elismert szabadalmazott kettős és egyoldalú sérvkötő.

Egyedül az én pelottám vannak úgy készítve, hogy bármely testtartáshoz és testmozgáshoz simulnak s rugalmas ellenállásuk minden más készítménynél nagyobb és állandóbb.

Pelottáimnál feldörzsölések, bőrlöbök, maródások s kellemetlen nyomási érzések ki vannak zárva.

Sérvkötőim ára a legjutányosabb. A legszebb és legtartósabb kesztyűk nálam kaphatók.

Egyetlen raktár legzelesterübb s elpusztíthatlan, legkülönfélébb

pinczér-táskákban,

melyekre különösen felhívom a vendéglős és pinczér urak figyelmét. Tisztelettel

MOLNÁR VILMOS.

Raktár helyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a VII. kerület Kerepesi-ut 40. sz. alatt 1867. márczius 1-től fogva fennálló

jégszekrény gyári üzletemet

folyó hó 1-től

VIII. ker., József-körút 16.

szám alatt épített

saját házamba helyeztem át.

Midőn erről a nagyérdemű szállodás, vendéglős, kávé, mészáros és hentes urakat értesíteni szerencsém van, egyttal tisztelettel kérem, hogy évtizedeken keresztül tanusított jóakarattal s becses megrendeléseikkel ezentul is szerencséseltetni méltóztassanak.

Ajánlom a millenniumi nagy érdemmel kitüntetett szabadalmazott jégszekrényeimet, fagylalt-tartályokat, fagylalt gépeket s az országban és a külföldön legnagyobb kelendőségnek örvendő gyári czikkeimet. A Fleischmann-féle tejszállító kunnából raktárt tartok, melyek nálam eredeti árakon kaphatók.

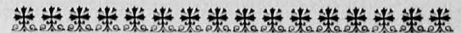
Árjegyzéket és ábrákat ingyen küldök.

Budapest, 1899. május hó 1.

Kiváló tisztelettel

Sachs Armin

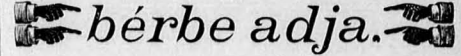
első magy. cs. és kir. szabadalmazott jégszekrény-gyáros

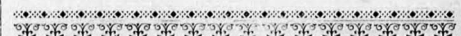
Egyleti vendéglő bérbeadás!

A miskolczi polgár-egylet vendéglőjét megfelelő lakás és mellékhelyiségekkel s s kártya és teke-asztal díjak szedési jogával

1890. évi november 1-től

A bérlet feltételei dr. Molnár Gyula egyleti igazgatónál tekinthető meg s az 5 0 forint bantpénzzel ellátandó ajánlatok f. évi október 1-ig nála nyujtandók be.

ELSŐ BUDAPESTI KÁVEMAGAZIN
székküldés osztálya

K á v é

elvámolva és bérmentve:

4 1/2 kg. festetlen Kuba-kávé tartós	
vánszazsokkban	frt 5.50
4 1/2 kg. Jáva-kávé	6.50
4 1/2 kg. Mokka-kávé	6.50
4 1/2 kg. Gyöngy-kávé	6.80

Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével küld:

Belák István
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4.
Telefon 61-75.

Ismeteladókna a budapesti fővámházból átveve, hordó-ban vagy zsákokban.

Kizárólagos székküldés Budapestről. Ezar és ezer elismerő levél jó áruért.

„MARGIT”
GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Pereg-megye.)

A budapesti magy. kir. egyetem vegyelmzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas nátriumot és litiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kifünő hasasú a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen. A „Margit”-víz megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A hűgysavas sok lerakodását akadályozván, becses szolgálatot tesz tovább a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárjai, mint az orvosilag egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit”-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:
ÉDESKUTY L. ásványvízgyároskedés
cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Szálloda-eladás.

Zalavármegye egyik élénk foigalmu városában a

nagy szálloda

jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó.

A szálloda nagy üzeti helyiségekből, étterem, kávéház, dísz- és táncsterem, 12 vendégszoba, 2 kaszinónak külön helyiségei, am rikai jégverem, tekepálya és 40 pár lóra istállóból stb. áll.

Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít.

A Kőbányai Királysörfőző

Goliát malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kétly budapesti és

Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

Alapítva 1825.

Alapítva 1825.

Hubert J. E. Pozsony

pezsgőbor pinczészete

ajánlja elismert kitünő minőségű pezsgőit, különösen

GENTRY CLUB

márkáját.

mint a budapesti országos kaszinó pezsgőjét.

Budapesti főraktár: Szimon István urnál Váczi-körut.

Képviselő: Kralupper E. G. ur Nádor-utca.

Nincs jobb, tisztább, egészségesebb és legocsóbb SAVANYUVIZ int a

„Kristály”

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben

Megjelent!

— A legkitünőbb szervirozási kézi könyv. —

Szauer Sándor

ÉTLAP és ITALISME

ezimű könyve.

Nékülözhetetlen vezérkönyv ez minden vendéglős és pinczer kezében

Ára 2 forint

A pénz előleges beküldése mellett bérmentve küldik meg a kiadók.

Soiler Henrik utóda! — (Szele és Breitfeld)
könyvkiadó hivatala

SZOMBATHELYEN.

SIPULUSZ LAPJA

Egyes szám 10 kr. Egyes szám 10 kr.

AKAS MÁRTON

Magyarország legkedveltebb élclapja.
Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre	4 Ft.
Fél évre	2 Ft.
Negyed évre	1 Ft.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-utca 4. szám.

Kárpitok

WEISZER BRUNÓ

Budapest, József-körút 31/a.

átveszi szállodák, kávéházak, éttermek és
új épületek kárpitozását jutányos áron.

Bérbeadási hirdetemény.

Duna-Adonyban, Fehér megyében az uradalmi
nagy, vagy

Szarvas vendéglő

mellékhelyiségeivel, és a szállóhegyen fekvő két pin-
cével együtt 1900 január 1 től kezdődőleg

bérbe adatik.

3 vagy több évre. Duna-Adony vasuti-, gőzhajózási-,
pósta- és táviró állomás, járásbírósnak és az ura-
dalomnak székhelye. Ajánlatok, melyhez a följánlott
évi bérösszeg 10 százaléka bánatpénz gyanánt is
esatolandó, f. évi okt. hó 15-éig dr. Szeheny Antal
uradalmi jogigazgatóhoz — lakik: Budapesten, I. ker.
Krisztia-körút 117. — intézendők, ugyanott a bér-
leti feltételek is megtekinthetők, vagy kívánatra levél-
ben megküldetnek. Bérbe-adó uradalom fenn tartja
magának, hogy az ajánlatot tevők között tekintet nél-
kül az ajánlott bérösszeg magasságára, szabadon
választhasson.

Kelt Budapesten, 1899 aug. 26-án.

Az uradalmi jogigazgatóság.

A világ legjobb és legolcsóbb
savanyu vize a

Baross-forrás

Kötött szén-sav tartalma még a
pezsgő módra gyártott hamis vize-
ket is felülmúlja.

A legkellemesebb és **legegészsé-
gesebb székely borvíz**. A
bort nem festi, nem iszapos, utolsó
cseppig élvezhető s **mindenki-
nek ajánlható üdítő ital**.
Fő tulajdonsága azonkívül **do-
hányzóknál**, hogy a nicotin
hatását, mérgezését meggátolja.
Borivóknál józanítólag hat, minél-
fogva **azon vendéglősök kik a
Baross-forrás vizét beve-
zették** tapasztalat szerint ezzel
több bort kimernek mint a többi
ásványvizekkel.

Megrendelhető

Horváth Istvánnál

Budapest

Erzsébet-körút 2. sz.

Arjegyüket küld.

Telefon 58—35.

Telefon 58—35.

NIEMETZ GYULA

törvényszékiileg bejegyzett

üzletek adás és vevési ügynöksége

közvetít: szálloda, kávéház és vendéglői üzleteket a
fővárosban és vidéken.

Iroda: Budapest, VIII. József-körút 22—24. sz.

a népszínház közelében.

Megbízások lelkiismeretesen, pontosan és a legna-
gyobb titoktartás mellett gyorsan teljesítetnek.

Csemege szőlőt

chasselas passatuti piros és fehér szőlőt

5 kgr. kosarakban 1 frt 50 krért

küld utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett

Lichteneckert József

gyümölcs kiviteli üzlete

Székesfehérvárott

A borszéki borviz a savanyu vizek királya.

Borszék

gyógyfürdő Erdélyben Csikmegyében fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama június 15-től szeptember 15-éig.

Utazás: Szász-Régen-ig vasuton, onnan az igazgatóság által subventionált gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós Görög vállalkozónál Szász-Régen.

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya. Megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt.

Budapest: Édeskuty L., Mattoni és Wille és Trum István utóda araknál.

Fürdőre, borviz üzletre névze és minden felvilágosítással, prospectussal, árjegyzékkel szolgál a

Fürdőigazgatóság Borszék.

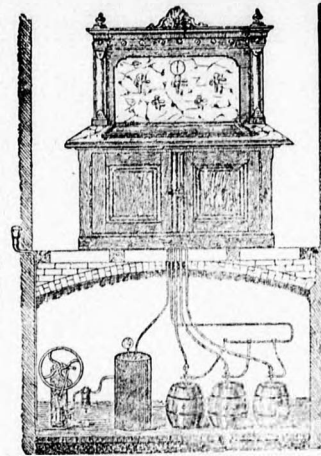
Posta és távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

A millenniumi nagy évemmel kintéve.

Metternich herceg-féle
RICHARD-FORRÁS.
Legjobb asztali víz a világon. Gyógyhely és acélfürdő Königsward, Csehország.
Magyarországi főraktar:
BUDAPEST, VIII., József-körút 9.

Hirmann Ferencz

réz-áru gyára,

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyári

SÖRKIMÉRŐ * * * *

* * * * **KÉSZÜLEKET**

legnyomással és szab. sörhűtővel.

Elvállal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék

bor- és sörcsapokban.

valamint mindenemű szivattyukban.

Javítások legelőbbban és leggyorsabb a eszközöztetnek.

Költségetesekkel kívánatra díjtalanul szolgálnak

Eladó ujbortermés.

300-400 hektoliterre tehető

idei pécsi fehérbortermelésemet

és körülbelül 100 hektoliternyi

◆◆◆◆ villányi ◆◆◆◆

vörösbor-termésemet

akármint szőlőt, akármint mustot vagy ujbort eladom. Figyelemreméltó, hogy szőlőim kizárólag *ojtványokkal* és ezek közt sok *fajbor-szőlővel* beültetvék.

Vevő egymaga is szüretelhet, a mihez a présházak és egyéb kellékek rendelkezésre bocsátatnak.

Reflektánsok fordulásnak szeptember 27-áig

TELEKI ZSIGMOND

cs. és kir. udvari bornagykereskedő szőlőbirtokoshoz

PÉCSETT.

921. sz.

Árverési hirdetmény.

Poprád r. t. város közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező

„Virág völgyi Nyaraló telep”-et

valamint az ujjon felépült tánczterem és casino helységekkel ellátott egyemeletes

„Lövész szállodát”

folyó évi október hó 5 én d e 10 órakor a városház nagytermében tartandó nyilvános árveresen 6 evre és pedig 1900 évi januar 1-től 1905 évi december hó 31-ig

bérbe adja.

Az árverési feltételek a városi irodában megtekinthetők.

Kelt Poprád város tanácsának 1899. évi augusztus hó 23-án tartott üléséből.

Wagner Vilmos
polgármester.

Melczér Gusztáv
főjegyző.